

VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ

(TASLAK)

Bilindiği üzere, 334 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin(1) I bölümünde hava yolu taşımacılığında kullanılan yolcu biletleri ile ilgili düzenlemeler yapılmış ve hava yolu taşımacılığı yapanların, gerek yurt dışı gerekse de yurt içi uçuşlarına ilişkin IATA (Uluslararası Hava Taşıyıcıları Birliği) kuralları çerçevesinde satış işlemlerine ait kayıtlarının dayanağı olarak tanzim edilen yolcu taşıma biletlerinin düzenlenmesindeki esaslar belirlenmişti.

Hava yolu taşımacılığında yurt içi ve yurt dışı uçuşlarında kullanılan yolcu biletlerinin tanzim edilmesinde uyulacak usul ve esasların yeniden belirlenmesi işbu Tebliğin konusunu teşkil etmektedir.

1. HAVA YOLU TAŞIMACILIĞINDA KULLANILAN YOLCU BİLETLERİ

Uluslararası tarifeli hava yolu taşımacılığı yapan IATA üyesi hava yolu şirketleri tarafından, IATA standartlarına göre yolcu taşıma biletleri düzenlenmekte ve havacılıkla ilgili uluslararası mevzuata uygun olarak, bilet üzerinde bulunması zorunlu bilgileri içeren ve IATA standartlarına göre basını gerçekleştirilen yolcu biletleri kullanılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait kayıtların tevsikinin mecbur olduğu; dördüncü fıkrasında, Maliye Bakanlığının, düzenlenmesi mecburi olan belgelerde bulunması gereken zorunlu bilgileri belirleyebileceği; 233 üncü maddesinde de birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin, fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları mal satışları veya hizmet bedellerini perakende satış fişi, makineli kasaların kayıt ruloları veya giriş ve yolcu taşıma biletleri ile tevsik edecekleri belirtilmiştir.

Anılan Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin 1 numaralı bendinde; "Mükellef ve meslek grupları itibarıyla muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; ...", 3 numaralı bendinde ise "Tutulması ve düzenlenmesi zorunlu defter, kayıt ve belgelerin mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçlarıyla yapılması veya bu kayıt ortamlarında saklanması hususunda izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, ..." Maliye Bakanlığının yetkili olduğu hükümleri bulunmaktadır.

Söz konusu maddelerin Bakanlığımıza verdiği yetkilere dayanılarak hava yolu taşımacılığı yapanların, gerek yurt dışı gerekse de yurt içi uçuşlarına ilişkin IATA kuralları çerçevesinde satış işlemlerine ait kayıtlarının dayanağı olarak tanzim edilen yolcu taşıma biletlerini aşağıdaki esaslara uygun olarak düzenlemeleri uygun bulunmuştur.

1.1. Elektronik Ortamda Düzenlenecek Yolcu Biletleri

Ek: 2

Havayolu şirketlerinin çağrı merkezleri aracılığıyla alınan biletler için de, yolcuya bu bölümün birinci paragrafında izah edildiği şekilde gider kaydedilip kaydedilmeyeceğinin sorulması, olumlu cevap alınması halinde yolcu bilgilerine ilaveten mükellef bilgilerinin de alınması gerekmektedir. Bu şekilde oluşturulan biletler yolculara elektronik ortamda gönderilebilecek, mükellefler de bu biletleri çıktı almak suretiyle muhafaza edeceklerdir.

1.1.2. Havayolu Şirketlerinin Acenteleri Aracılığıyla Yapılan Satışlar

Havayolu şirketlerinin acenteleri aracılığıyla yapılan satışlarda, acenteler, bilet alanların bu Tebliğin 1.1.1. bölümünde izah edildiği gibi bilet tutarlarını gider kaydedebilecek olmaları halinde yolcuların veya hesabına yolculuk yaptıkları mükelleflerin adı soyadı/unvanı, vergi dairesi ve TC kimlik/vergi kimlik numarası bilgilerini almak zorundadır.

Vergi Usul Kanununun Mükerrer 257 nci maddesinin 1 numaralı bendinin Bakanlığımıza vermiş olduğu yetkiye istinaden, acentelerin bilet alan kişilere (232 nci maddenin birinci ve ikinci fıkrasında sayılanlar) bilet bedeli ile aracılık bedelinin toplamından oluşan ve kanunun 230 ve 231 inci maddelerine uygun olarak fatura düzenlemeleri; faturanın ekinde havayolu şirketlerinin sistemleri tarafından üretilmiş "Elektronik Seyahat Belgesine" yer vermeleri ve faturada yer alan tutarı hâsıl hesaplarına intikal ettirmeleri, havayolu şirketi tarafından elektronik ortamda kendilerine gönderilen "Elektronik Seyahat Belgesinin" bu Tebliğin 1.1 bölümünde sayılan bilgileri ve acentenin unvanı ile vergi/TC kimlik numarasını ihtiva etmesi şartıyla bu belgede yer alan tutarı gider hesaplarına intikal ettirmeleri uygun görülmüştür.

1.2. Elektronik Ortam Dışında Düzenlenecek Yolcu Biletleri

IATA üyesi olup hava yolu taşımacılığı yapan mükellefler, elektronik ortamda bilet düzenleyebilecekleri gibi mevcut uygulamada düzenlenen, IATA kuralları çerçevesinde tanzim edilen yolcu biletlerini de kullanabileceklerdir.

Vergi Usul Kanununun 227 ve mükerrer 257 nci maddelerinin vermiş olduğu yetkilere istinaden bu biletlerin fatura yerine geçen belge olabilmesi için, biletlerde düzenleyenin adı- soyadı/unvanı, yolcunun adı-soyadı, düzenlenme tarihi, seri ve sıra numarası (seri no olarak bileti düzenleyen her müstakil şube veya acentenin harf veya rakamlardan oluşan kod numarası, sıra numarası olarak da havayolu şirketinin IATA nezdindeki kod numarası ile başlayan toplam 13 haneli bilet numarası), yapılan hizmetin nevi ve tutarının bulunması zorunludur. Söz konusu biletler en az iki örnek olarak düzenlenecek, ikinci örnekleri saklanacaktır.

1.3. Düzenlenecek Yolcu Biletlerinde Katma Değer Vergisi Uygulaması

Hava yolu taşımacılığı yapan IATA üyesi şirketler ile ilgili katma değer vergisi, bu faaliyetleri yürütenler tarafından bilete gösterilen vergi dâhil tutar üzerinden iç yüzde yoluyla hesaplanıp beyan edilecektir. Yurt dışı taşımalarda katma değer vergisi hesaplanıp beyan edilmeyeceği tabiidir.

Bu tebliğin 1.1.2 bölümünde yer alan esaslara göre acenteler aracılığıyla yapılan satışlarda acenteler hava yolu şirketi tarafından sistemleri aracılığıyla kendi adlarına düzenlenen "Elektronik Seyahat Belgesinde" yer alan katma değer vergisini iç yüzde yoluyla hesaplayıp indirim konusu yapacaklardır. Diğer taraftan, yolcular adına düzenleyecekleri

Havayolu şirketlerinin çağrı merkezleri aracılığıyla alınan biletler için de, yolcuya bu bölümün birinci paragrafında izah edildiği şekilde gider kaydedilip kaydedilmeyeceğinin sorulması, olumlu cevap alınması halinde yolcu bilgilerine ilaveten mükellef bilgilerinin de alınması gerekmektedir. Bu şekilde oluşturulan biletler yolculara elektronik ortamda gönderilebilecek, mükellefler de bu biletleri çıktığı almak suretiyle muhafaza edeceklerdir.

1.1.2. Havayolu Şirketlerinin Acenteleri Aracılığıyla Yapılan Satışlar

Havayolu şirketlerinin acenteleri aracılığıyla yapılan satışlarda, acenteler, bilet alanların bu Tebliğin 1.1.1. bölümünde izah edildiği gibi bilet tutarlarını gider kaydedebilecek olmaları halinde yolcuların veya hesabına yolculuk yaptıkları mükelleflerin adı soyadı/unvanı, vergi dairesi ve TC kimlik/vergi kimlik numarası bilgilerini almak zorundadır.

Vergi Usul Kanununun Mükerrer 257 nci maddesinin 1 numaralı bendinin Bakanlığımıza vermiş olduğu yetkiye istinaden, acentelerin bilet alan kişilere (232 nci maddenin birinci ve ikinci fıkrasında sayılanlar) bilet bedeli ile aracılık bedelinin toplamından oluşan ve kanunun 230 ve 231 inci maddelerine uygun olarak fatura düzenlemeleri; faturanın ekinde havayolu şirketlerinin sistemleri tarafından üretilmiş "Elektronik Seyahat Belgesine" yer vermeleri ve faturada yer alan tutarı hâsılata hesaplarına intikal ettirmeleri, havayolu şirketi tarafından elektronik ortamda kendilerine gönderilen "Elektronik Seyahat Belgesinin" bu Tebliğin 1.1 bölümünde sayılan bilgileri ve acentenin unvanı ile vergi/TC kimlik numarasını ihtiva etmesi şartıyla bu belgede yer alan tutarı gider hesaplarına intikal ettirmeleri uygun görülmüştür.

1.2. Elektronik Ortam Dışında Düzenlenecek Yolcu Biletleri

IATA üyesi olup hava yolu taşımacılığı yapan mükellefler, elektronik ortamda bilet düzenleyebilecekleri gibi mevcut uygulamada düzenlenen, IATA kuralları çerçevesinde tanzim edilen yolcu biletlerini de kullanabileceklerdir.

Vergi Usul Kanununun 227 ve mükerrer 257 nci maddelerinin vermiş olduğu yetkilere istinaden bu biletlerin fatura yerine geçen belge olabilmesi için, biletlerde düzenleyenin adı- soyadı/unvanı, yolcunun adı-soyadı, düzenlenme tarihi, seri ve sıra numarası (seri no olarak bileti düzenleyen her müstakil şube veya acentenin harf veya rakamlardan oluşan kod numarası, sıra numarası olarak da havayolu şirketinin IATA nezdindeki kod numarası ile başlayan toplam 13 haneli bilet numarası), yapılan hizmetin nevi ve tutarının bulunması zorunludur. Söz konusu biletler en az iki örnek olarak düzenlenecek, ikinci örnekleri saklanacaktır.

1.3. Düzenlenecek Yolcu Biletlerinde Katma Değer Vergisi Uygulaması

Hava yolu taşımacılığı yapan IATA üyesi şirketler ile ilgili katma değer vergisi, bu faaliyetleri yürütenler tarafından bilete gösterilen vergi dâhil tutar üzerinden iç yüzde yoluyla hesaplanıp beyan edilecektir. Yurt dışı taşımalarda katma değer vergisi hesaplanıp beyan edilmeyeceği tabiidir.

Bu tebliğin 1.1.2 bölümünde yer alan esaslara göre acenteler aracılığıyla yapılan satışlarda acenteler hava yolu şirketi tarafından sistemleri aracılığıyla kendi adlarına düzenlenen "Elektronik Seyahat Belgesinde" yer alan katma değer vergisini iç yüzde yoluyla hesaplayıp indirim konusu yapacaklardır. Diğer taraftan, yolcular adına düzenleyecekleri

faturada yer alan bilette yer alan vergi dâhil tutar üzerinden iç yüzde yoluyla hesaplayacakları katma değer vergisini de beyan edeceklerdir.

Hava yolu taşımacılığı hizmetinden yararlanan katma değer vergisi mükellefleri, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29 ve müteakip maddelerinde düzenlenen vergi indirimine ilişkin hükümlere bağlı kalmak şartıyla, bilette gösterilen vergi dâhil tutar üzerinden iç yüzde yoluyla hesapladıkları vergiyi indirim konusu yapabileceklerdir.

1.4. Yolcu Biletlerine İlişkin Bilgi Verme

IATA üyesi olup hava yolu taşımacılığı yapan mükellefler, Gelir İdaresi Başkanlığının duyuracağı esaslar dâhilinde, yukarıda belirlenen esaslara göre düzenlenecek biletlerle ilgili Başkanlığa bilgi vermekle mükellef olacaklardır.

2. Elektronik Biletlerin Sorgulanması

Havayolu şirketleri sistemlerini, acenteleri aracılığıyla düzenlemiş oldukları dâhil bütün biletlerinin, 13 haneli sıra numaraları anahtar alan olarak kullanılmak suretiyle müşterilerinin ve Maliye Bakanlığı yetkililerinin erişilebileceği hâle getirmeye bu tebliğin yayımından itibaren 1 ay içerisinde mecburdurlar.

3. Cezaî Müeyyide

Bu Tebliğde veya 334 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirlenen usul ve esaslara uymayanlar adına Vergi Usul Kanununda yer alan cezaî müeyyideler tatbik edilecektir.

Tebliğ olunur.

(1) 05.05.2004 tarihli ve 25453 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.